

VB 21/3 10.00
debat 21/3 20.45

HEDEN,
TER INFORMATIE
Aan
de Staatssecretaris

10.1.d

notitie

Dossier 30-ledendebat: Kinderopvangtoeslag

Paraaf
de Staatssecretaris

Via
de se

10.1.d

19/3

Via
de directeur-generaal
Belasting

10.1.d

19/3

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Inlichtingen

10.1.d

Datum

19 maart 2013

Notitienummer

DGB/2013/1530

Rubriek

Kinderopvangtoeslag

Auteur

10.1.d

Van

cluster Uitvoeringsbeleid 10.1.d

Kopie aan

10.1.d

Bijlagen

2

Aanleiding

30-ledendebat, donderdagavond 21 maart a.s., om 20.45 uur.

Q & A's kinderopvangtoeslag

Onderstaand treft u de Q&A's aan voor het debat. In het Kinderopvangdossier spelen momenteel meerdere onderwerpen:

- De terugwerkende kracht maatregel (25 Kamervragen over gesteld, zie nota DGB-2013-1529 N)
- Het partnerbegrip leidt tot afname van het recht op toeslag, m.n. bij de KOT leidt dit probleemgevallen (Kamervragen over gesteld door Omtzigt en Heerma, deadline voor beantwoording 28 maart)
- Aanleiding voor het 30-ledendebat waren echter de krantenberichten eind oktober 2012 met als kop 'kinderopvangtoeslag maakt de fiscus gek'.
- Bij het ordedebat van 22 oktober 2012, heeft de Kamer naast een brief ook gevraagd om een 30-ledendebat over de kinderopvangtoeslag (CDA, met steun PVV en CU). Dat debat is in januari uitgesteld.
- Op 26 oktober 2012 heeft u de TK een brief gestuurd over de vermeende achterstanden bij de behandeling van de kinderopvangtoeslag 2010 (zie bijlage).

Kern van de krantenberichten

- De fiscus zou grote moeite hebben de kinderopvangtoeslag van 2010 af te wikkelen.
- Het aantal bezwaarschriften tegen de terugbetaling van vaak duizenden euro's zou overstelpend zijn.
- Het aantal bezwaarschriften was zo groot dat ze niet binnen de wettelijke termijn van 12 weken konden worden afgehandeld.

Kern van uw brief in oktober

- Uiteenzetting van het toezichtproces van de kinderopvangtoeslag.
- De controle van de rechtmatigheid van de aanvraag kinderopvangtoeslag is in sommige gevallen zeer complex.
- De Kamer heeft toen niet gevraagd om een uitleg over de afhandeling van de bezwaarschriften. De Kamer heeft toen gevraagd om een brief waarin de afhandeling van de definitieve toekenning kinderopvangtoeslag 2010 uiteen wordt gezet.

Q&A's

Algemene betoogtrant voor het debat:

- De KOT is een ingewikkeld uit te voeren regeling met veel variabelen en afhankelijkheid van derden voor contra-informatie. Om die reden vergt controle op de rechtmatig van een aangevraagde toeslag veel tijd.
- Omdat er hoge bedragen omgaan in de KOT moet er strikt worden gecontroleerd.
- Binnen toeslagen wordt toezicht anders ingericht (meer risicogericht). Dit draagt bij aan sneller definitief toekennen in de toekomst.

Stand van zaken definitieve toekenning

Kunt u aangeven hoeveel procent van de aanvragers op dit moment een definitieve toekenning hebben ontvangen van hun kinderopvangtoeslag over 2010? En over 2011?

- Voor de KOT 2009 heeft 95% nu een definitieve toekenning ontvangen.
- Voor de KOT over het toeslagjaar 2010 is dat 77%.
- En over het toeslag jaar 2011 heeft 36% een definitieve toekenning ontvangen.

(Ter vergelijking: In de brief aan de TK van oktober 2012 stond dat voor het toeslagjaar 2010 bij de KOT 65% van aanvragers een definitieve toekenning had ontvangen).

Kunt u de Kamer toezeggen dat voor de zomer de achterstanden voor de KOT 2010 zijn ingelopen? En wanneer is 2011 afgerond?

- Ik kan u dat niet toezeggen. Het streven is om voor eind 2013 zowel de KOT 2010 als 2011 voor in elk geval 90% van de aanvragers definitief te hebben toegekend.

- *Waarom heeft dat allemaal zo lang geduurd? U geeft in uw brief van oktober aan dat het ligt aan de strikte controle op de aanvragen, maar dan nog. Zo lang hoeft dat toch niet te duren?*

Ja, strikte controles vergen tijd zoals ik ook in mijn brief heb opgemerkt. Jaaropgaven van de kinderopvanginstellingen moeten vergeleken worden met de opgaven van de aanvragers. Maar er is meer.

In de afgelopen jaren zijn fraudegevallen geconstateerd met de kinderopvangtoeslag. Dit kabinet zet stevig in op de bestrijding van fraude, het vorige kabinet heeft daarvoor al de paden gebaad. Met ingang van toeslagjaar 2010 wordt daarom nauwgezet gecontroleerd. De controles ten behoeve van de kinderopvangtoeslag kunnen complex zijn omdat aanvragers bijvoorbeeld:

- halverwege een toeslagjaar kunnen gaan samenwonen
- kunnen gaan scheiden
- bij meerdere kinderen voor elk kind gebruik maken van een andere kinderopvanginstelling
- bij meerdere kinderen voor elk kind gebruik kunnen maken van een andere opvangsoort (dagopvang, buitenschoolse opvang of gastouderopvang).

- *Wat vindt u zelf een redelijke termijn?*

Ik vind dat een definitieve toekenning van een toeslag zou moeten plaatsvinden een jaar na afloop van een toeslag jaar. Dus eind dit jaar zou een groot deel van de toeslag over 2012 definitief moeten zijn toegekend. Dat is ook de wettelijke termijn. Naar aanleiding van het van toepassing worden van de Wet dwangsom vanaf toeslagjaar 2013 is onderzocht of het proces van het definitief toekennen versneld kan worden. Dit is het geval. Hierdoor verwacht de Belastingdienst/Toeslagen dat er nog twee categorieën zullen zijn waarvoor de definitieve toekenning na de wettelijke termijn zal liggen: burgers die uitstel hebben voor het doen van de aangifte inkomstenbelasting en burgers waarvan we nog (contra)informatie moeten ontvangen.

- *Wat zegt u tegen mensen die 2 jaar en langer moeten wachten op een definitieve toekenning?*

Dat ik dat natuurlijk ook heel vervelend vind en dat de Belastingdienst/Toeslagen er alles aan doet de definitieve toekenningen zo snel mogelijk te laten plaatsvinden. Maar dat er soms ook meer tijd nodig is om de gegevens te achterhalen bij de aanvragers zelf, bijvoorbeeld als er uitstel van het doen van aangifte is verleend.

Overigens zal een definitieve toekenning niet of niet veel afwijken van het voorschot als toeslaggerechtigden gedurende het toeslagjaar wijzingen (huishouden, aantal uren opvang, wijziging inkomen) tijdig hebben doorgegeven en aanvraag verder rechtmatig is.

Stand van zaken afhandeling bezwaarschriften

- *Hoe staat het met de afhandeling van de bezwaarschriften t.a.v. de KOT 2010? Hoeveel bezwaarschriften liggen er nog over 2010? En over andere jaren?*

Belastingdienst/Toeslagen handelt 98% van de bezwaren AWB-conform af.

De voorraad bezwaarschriften KOT 2010 is op dit moment 4.570 stuks waarvan 1.554 stuks tegen een definitieve toekenning en 3.016 tegen een voorlopige toekenning.

De werkvoorraad bezwaarschriften t.a.v. toeslagjaar 2008 is 1.112, waarvan 391 tegen een definitieve toekenning en 721 tegen een voorlopige toekenning. Voor het toeslagjaar 2009 is dat 3.912, waarvan 1.531 tegen een voorlopige toekenning en 2.381 tegen een definitieve toekenning. Er is geen sprake van overschrijding van de afhandelingstermijn.

- *Maar ouders is gevraagd in te stemmen met het verlengen van de maximale bezwaartermijn van 12 weken. Ouders voelen zich gedwongen in te stemmen, anders wordt hun bezwaar afgewezen is de gedachte. Hoe gaat de BD daarmee om?*

Er wordt zeker geen onderscheid gemaakt. Bij het niet halen van de maximale bezwaartermijn van 12 weken worden ouders gevraagd in te stemmen met het verlengen van de bezwaartermijn. Als ouders niet instemmen wordt het bezwaar alsnog binnen 12 weken afgehandeld.

Daarnaast is het zo dat ouders een voorschot hebben gevraagd en hebben ze bij voorkeur met zo nauwkeurig mogelijke gegevens gedaan.

- *Hoe kan het überhaupt zijn dat er zoveel bezwaarschriften zijn binnengekomen over KOT2010?*

Het overgrote deel van de bezwaren betreft een bezwaar tegen een voorlopige toekenning. Als burgers bijvoorbeeld niet reageren op verzoeken om nadere informatie of jaaropgaven, wordt het gehele voorschot teruggevorderd. Dat leidt tot bezwaren en het alsnog insturen van de benodigde informatie. Het te laat insturen van de jaaropgaven door de ouders is één van de belangrijkste oorzaken van de vertraging bij het definitief toekennen van de toeslag.

Fraude/misbruik bij de KOT

- *Hoeveel fraude/misbruik is er geconstateerd bij de KOT 2010? En daarvoor en daarna?*

Ik verwijs u op dit punt naar de antwoorden op de schriftelijk Kamervragen die minister Asscher aan u Kamer (*datum nog invoegen*) heeft toegezonden. Daarnaast kan ik u ook verwijzen naar mijn brief van 20 augustus vorig jaar met betrekking tot de aanpak van fraude bij toeslagen. Daarin is gemeld dat tot dusver voor ongeveer €40 miljoen aan fraude bij de toeslagen vastgesteld kon worden en een aantal dossiers met een belang van nog eens €40 miljoen strafrechtelijk zouden worden vervolgd.

- *Werd er voor 2010 niet zo "nauwgezet gecontroleerd" op de gegevens die aanvragers aanleverden? Dat leid ik af uit uw brief van eind oktober.*

Nee, het is niet zo dat er voor toeslagjaar 2010 helemaal niet gecontroleerd werd, maar vanaf het toeslagjaar 2010 is het toezicht dus geïntensiveerd. Dat heb ik u in mijn brief van oktober uitgelegd.

Algemene vragen

- *Hoe kan het zijn dat ouders een toeslag aanvragen terwijl hun kinderen op een niet-registreerde kinderopvanginstelling verblijven? Hoe werkt het landelijk register kinderopvang?*

Op dit moment is er nog geen directe koppeling gerealiseerd tussen het toeslagen systeem en het LRKP. Die koppeling wordt dit jaar wel tot stand gebracht. Maar nu vindt controle dus plaats nadat de aanvraag is gedaan. Dat betekent dat er een toeslag kan worden verkregen voor een aanvraag waarbij er een niet-geregistreerde kinderopvanginstelling wordt opgegeven. De controle vindt wel nog binnen het toeslagjaar plaats. Die controle leidt dan tot het terugbetalen van het uitbetaalde voorschot.

- *Hoe kan het zijn dat ouders geen eigen bijdrage betalen aan kinderopvang als ouders of vrienden oppassen?(In de krantenberichten werd opgemerkt dat ouders en vrienden kosteloos oppassen en dat er toch een toeslag wordt aangevraagd.)*

In de wet Kinderopvang is vastgelegd dat ouders een eigen bijdrage moeten betalen voor kinderopvangkosten om in aanmerking te kunnen komen voor een toeslag. Ouders of vrienden kunnen zich kwalificeren door middel van de juiste diploma's als gastouder. Als gastouder kunnen zij op de kinderen passen van hun kinderen of vrienden. De kosten voor de opvang worden door de vraagouders aan het gastouderbureau betaald en het gastouderbureau betaald dan de gastouders. Als de Belastingdienst constateert dat er geen eigen bijdrage is betaald wordt de gehele toeslag teruggevorderd.

(Niet om uit te spreken: Dit is wel een listige vraag omdat hier de uitspraak van de RvS m.b.t. de 10.2.g doorheen speelt. Als de eigen bijdrage verrekend is met een aantoonbare schenking van gastouder aan vraagouder, dan is er juridisch geen probleem. Materieel is er dan geen eigen bijdrage betaald voor kinderopvang. Dit is dus het lek in de huidige regelgeving dat u bij minister Asscher aanhangig heeft gemaakt. B/T is bij de betreffende ouders in deze zaak nog niet gaan terugvorderen in afwachting van een uitspraak van SZW of ze het lek gaan repareren. Dat heeft dan weer gevolgen voor onze terugvordering.

Desgevraagd kunt u aangeven dat er op de consequenties van de uitspraak van de Raad van State gestudeerd wordt door SZW).

- *In veel huishoudens worden bedragen ontvangen van €10.000,- aan kinderopvangtoeslag. Hoe kan dat?*

Ik geef u een rekenvoorbeeld, waarbij een uur kinderopvang 6,25 (dagopvang) en 6,00 (buitenschoolse opvang) kost.

- Een ouder heeft twee kinderen in de opvang. Een kind in de dagopvang en een in de buitenschoolse opvang. B
- eide ouders werken (in beginsel) fulltime en hun gezamenlijk toetsingsinkomen is € 40.000.
- Elke ouder past een dag op (ouderschapsverlof) zodat deze drie dagen opvang nodig hebben - van 11 uur (dagopvang) en 5 uur (buitenschoolse opvang) tegen 6,25/uur.
- Bij 48 weken opvang kost hen dat jaarlijks voor het kind in de dagopvang € 9.900. Het kind in de bso kost € 4.320.
- Deze ouders ontvangen in 2013 voor het eerste kind 74% toeslag en voor het tweede kind 89.9%. Totaal levert dat een voorschot op van $(7253 + 3.884=)$ €11.137.

Vergaderjaar 2012–2013

31 066

Belastingdienst

Nr. 147

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 26 oktober 2012

Bij het ordedebat van dinsdag 23 oktober 2012 heeft uw Kamer mij verzocht (Handelingen II 2012/13, nr. 13, Regeling van Werkzaamheden) om een brief waarin een toelichting wordt gegeven op de afhandeling van de definitieve toekenning kinderopvangtoeslag van de afgelopen drie jaren.

De kinderopvangtoeslag wordt uitgekeerd conform de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir). Dat betekent dat de burger een aanvraag doet op basis van geschat inkomen en geschat aantal af te nemen opvanguren. De toeslag wordt maandelijks uitgekeerd als voorschot.

Burgers moeten lopende het toeslagjaar relevante wijzigingen zelf doorgeven aan de Belastingdienst. Het kan dan gaan om kinderen die meer of minder uren kinderopvang genieten of het inkomen dat stijgt. Na afloop van het toeslagjaar en nadat de aangifte inkomstenbelasting is ingediend wordt gestart met de vaststelling van de definitieve toekenning van de kinderopvangtoeslag.

Ten aanzien van het definitief toekennen van de kinderopvangtoeslag speelt nog het volgende. Bij de start van het proces definitief toekennen voor de kinderopvangtoeslag 2007 is bij een representatieve steekproef gebleken dat de urenopgaaf van de ouders in meer dan 50% van de gevallen afwijkt van de urenopgave van de kinderopvanginstellingen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat ouders nauwelijks wijzigingen insturen. Hieruit is geconcludeerd dat het definitief toekennen voor de kinderopvangtoeslag een andere aanpak vereist.¹

Daarom worden – om de afgenomen uren te kunnen controleren – ook jaaropgaven van kinderopvanginstellingen uitgevraagd. Bij de kinderopvangtoeslag is derhalve sprake van meerdere controles die moeten worden uitgevoerd voordat een toeslag definitief kan worden toegekend. Dit neemt tijd in beslag.

Na afloop van een toeslagjaar worden daarnaast ook bij de aanvrager, de jaaropgaven van de afgenomen kinderopvanguren opgevraagd. Aanvragers zijn verplicht op deze uitvraag te reageren. Als na twee

¹ Kamerstukken II, TK 2008–2009 31 066, nr 65

herhaalde verzoeken om het insturen van de jaaropgaven ouders niet reageren, wordt het recht op kinderopvangtoeslag op nihil gesteld en worden de uitbetaalde voorschotten teruggevorderd. Aanvragers kunnen tegen deze terugvordering van hun voorschot bezwaar aantekenen. Veel aanvragers doen dit ook – zij leveren dan alsnog de gewenste informatie – waardoor het proces evenwel langer duurt.

Daarbij zijn in de afgelopen jaren fraudegevallen geconstateerd met de kinderopvangtoeslag. Gezien de bedragen – een kinderopvangtoeslag van tienduizenden euro's is niet ongewoon – heeft dit kabinet stevig ingezet op de aanpak van fraude.¹ Dat betekent dat met ingang van toeslagjaar 2010 nauwgezet wordt gecontroleerd. Deze controles ten behoeve van de kinderopvangtoeslag kunnen complex zijn omdat aanvragers bijvoorbeeld halverwege een toeslagjaar kunnen gaan samenwonen, kunnen gaan scheiden, kinderen bij verschillende instellingen hebben ondergebracht, bij meerdere kinderen voor elk kind gebruik maken van een andere kinderopvanginstelling, een combinatie van kinderopvang hebben waarbij diensten worden afgenomen van een gastouderbureau en een kinderopvanginstelling.

Verder geldt dat over de jaren waar de Kamer nu naar vraagt nog wordt gewerkt met de oude ICT-toeslagsystemen. Zoals bekend verloopt het toeslagenproces als gevolg van deze oude systemen niet altijd even soepel. En dit heeft ook een vertragend effect op de afhandeling van de definitieve toekenning. Daarom is de Belastingdienst vanaf toeslagjaar 2012 met het nieuwe toeslagensysteem NTS gaan werken. Evenwel moeten de toeslagjaren vóór toeslagjaar 2012 nog met de oude systemen afgewikkeld worden. De Belastingdienst streeft met het nieuwe toeslagenstelsel, waarmee vanaf het toeslagenjaar 2012 wordt gewerkt, zoveel mogelijk naar procesoptimalisatie, waardoor sneller een definitieve toekenning kan worden opgelegd. Maar toezicht – zoals hierboven beschreven – zal altijd nodig blijven en dat heeft een effect op de doorlooptijd.

Ten aanzien van de voortgang van het definitief toekennen van de kinderopvangtoeslag kan ik u melden dat toeslagjaar 2009 in 94% van de gevallen definitief is toegekend. Voor het toeslagjaar 2010 staat dat percentage op 65%. Tenslotte is het proces voor toeslagjaar 2011 recent gestart. Op dit moment is 25% van de aanvragers definitief toegekend. Gezien het verscherpte toezicht is een exacte doorlooptijd niet te geven omdat de Belastingdienst meerdere controles moet uitvoeren en afhankelijk is van informatie van derden.

Tenslotte begrijp ik dat u klachten heeft ontvangen van burgers. Ik zou u willen verzoeken om deze aan de Belastingdienst door te geven zodat deze klachten direct behandeld en beoordeeld kunnen worden. Deze klachten kunnen mogelijk ook bijdragen om het proces van de Belastingdienst te verbeteren.

Over de voortgang van de afhandeling van deze klachten zal de Belastingdienst in de komende halfjaarsrapportage verslag uitbrengen.

De staatssecretaris van Financiën,
F. H. H. Weekers

¹ Kamerstukken II, TK 2008–2009, 31 066, nr. 146